

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditeten i forsikringsforetakene

2019

DATO:
11.09.2020

Innhold

1	Sammendrag	4
2	Markedsutvikling	4
3	Livsforsikring	5
3.1	Solvenskapitaldekning	5
3.2	Solvenskapitalkrav	6
3.3	Solvenskapital	8
3.4	Minstekapitaldekning	10
4	Skadeforsikring	11
4.1	Solvenskapitaldekning	11
4.2	Solvenskapitalkrav	11
4.3	Solvenskapital	12
4.4	Minstekapitaldekning	13
5	Solvens II – regelverk og metodikk	14

1 Sammendrag

Rapporten gir en oversikt over soliditetssituasjonen i livsforsikrings- og skadeforsikringsforetakene basert på den årlige Solvens II-rapporteringen per 31. desember 2019.¹ Rapporten inneholder opplysninger om foretakenes solvenskapitalkrav, solvenskapital og solvens- og minstekapitaldekning. Begrepet solvenskapital benyttes i denne rapporten som betegnelse på tellende ansvarlig kapital som medregnes til dekning av solvenskapitalkravet. Det er et særlig fokus på solvenskapitalkravet ettersom detaljerte opplysninger kun fremkommer ved årsrapporteringen. For nærmere informasjon om Solvens II-regelverket, se kapittel 5.

Soliditetssituasjonen i livsforsikringsforetakene samlet var relativt stabil med en samlet solvens- og minstekapitaldekning på henholdsvis 235 og 530 prosent ved utgangen av 2019. Solvens- og minstekapitaldekningen økte med henholdsvis 11 og 31 prosentpoeng i løpet av fjoråret. Det skyldes at solvenskapitalen økte med 10 prosent etter at resultatet for 2019 i sin helhet ble tilført egenkapitalen. Flere foretak valgte å ikke betale ut planlagt utbytte som følge av usikkerheten etter utbruddet av covid-19.

Markedsrisiko er den største risikoen for livsforsikringsforetakene samlet og utgjorde 54 prosent av basiskravet til solvenskapital, noe lavere enn året før.² Aksjerisiko, renterisiko og kredittrisiko var de dominerende markedsrisikoene for livsforsikringsforetakene samlet, med henholdsvis 35, 28 og 26 prosent av samlet markedsrisiko.

Solvenssituasjonen i skadeforsikringsforetakene samlet er jevnt over god og relativt stabil, og ble ytterligere bedret i 2019. Det skyldes blant annet at Gjensidige fikk en betydelig gevinst ved salget av Gjensidige Bank og at flere foretak holdt tilbake utbytter for 2019 som følge av koronakrisen. Gjensidige holdt tilbake et planlagt utbytte på over seks mrd. kroner, men har i tredje kvartal 2020 besluttet å utbetale både ordinært og ekstraordinært utbytte. Samtlige skadeforsikringsforetak tilfredsstilte både solvens- og minstekapitalkravet ved utgangen av 2019, med en samlet solvens- og minstekapitaldekning på henholdsvis 236 og 603 prosent.

Forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) var den største risikoen for skadeforsikringsforetakene samlet og utgjorde 56 prosent av basiskravet til solvenskapital.³

2 Markedsutvikling

- En stor andel av forvaltningskapitalen til forsikringsforetakene er plassert i verdipapirmarkedene. Utviklingen i disse markedene har derfor stor betydning for forsikringsforetakenes resultater og soliditet.
- De globale vekstutsiktene ble svekket i 2019 og det var en nedgang i lange statsrenter i mange land, se figur 2.1. Den norske tiårige statsobligasjonsrenten var 1,55 prosent ved utgangen av året. Swap-renten, som legges til grunn som diskonteringsrente under Solvens II, hadde en tilsvarende utvikling.

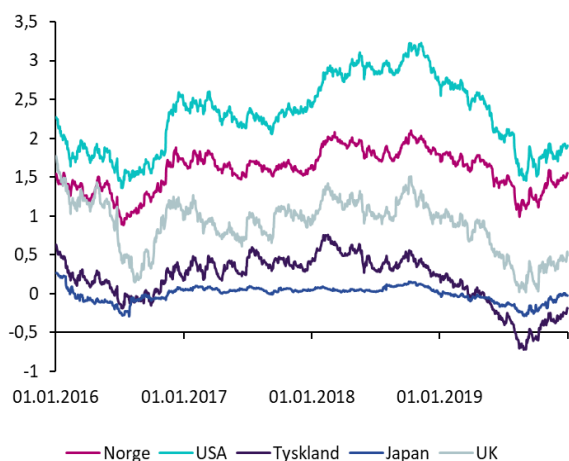
¹ Rapporteringsfristen for forsikringsforetak og forsikringsgrupper var henholdsvis 2. juni og 14. juli 2020.

² Før diversifiseringseffekter, men etter justeringen for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger.

³ Før diversifiseringseffekter (med unntak av Gjensidiges diversifisering mellom helse- og skadeforsikringsrisiko, se kapittel 4.2).

- Til tross for en økende andel innskuddspensjon, har livsforsikringsforetakene fremdeles en overvekt av forpliktelser knyttet til kontrakter med årlig rentegaranti som kan være utfordrende å oppfylle ved et vedvarende lavt rentenivå.
- I aksjemarkedene var det en betydelig oppgang i 2019, se figur 2.2.

Figur 2.1. Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Thomson Reuters
Siste observasjonsdato: 31.12.2019

Figur 2.2. Aksjeindekser (MSCI) for utvalgte områder

Kilde: Thomson Reuters
Siste observasjonsdato: 31.12.2019

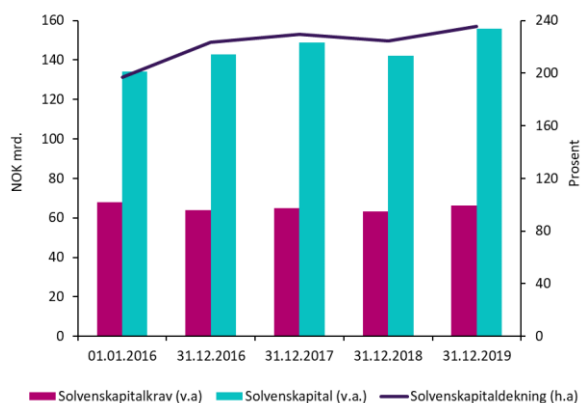
3 Livsforsikring

3.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene med bruk av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger⁴ var 235 prosent per 31. desember 2019, hvilket er 11 prosentpoeng høyere enn året før.
- Fem livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger ved utgangen av 2019. Effekten av overgangsregelen varierer mellom foretakene og har særlig stor betydning for foretak med en høy andel fripoliser. Livsforsikringsforetak med høy andel fripoliser vil være særlig utsatt ved reduksjon i rentenivået fordi de ikke kan kompensere for lavere rente ved å øke rentegarantipremien.

⁴ Se kapittel 5 for redegjørelse av overgangsregelen.

Figur 3.1. Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

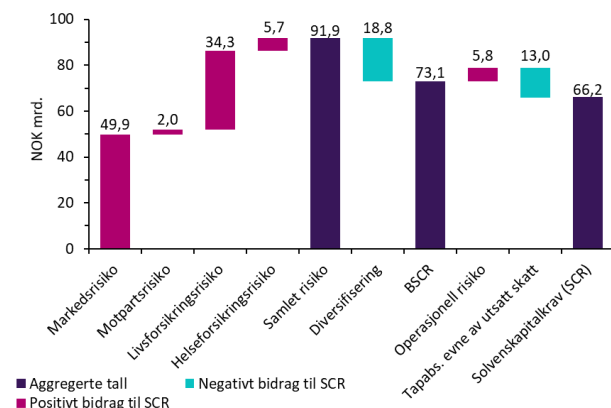

3.2 Solvenskapitalkrav

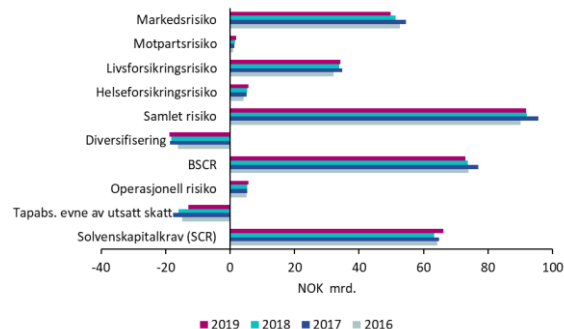
- Solvenskapitalkravet for livsforsikringsforetakene samlet var 66 mrd. kroner ved utgangen av 2019, noe høyere enn ved utgangen av 2018, se figur 3.2 og 3.3.⁵
- Den største risikoen er fortsatt markedsrisiko, som utgjorde 54 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter, hvilket er ett prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2018. Livsforsikringsrisiko og helseforsikringsrisiko utgjorde henholdsvis 37 prosent og 6 prosent, som er henholdsvis ett prosentpoeng høyere og uendret sammenlignet med året før. Motpartsrisikoen er begrenset, blant annet som følge av høy kredittverdighet hos motpartene.
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i summen av de partielle kapitalkravene for de fire risikoområdene på 20 prosent.
- Kapitalkrav for operasjonell risiko beregnes i tillegg til basiskravet til solvenskapital og medførte et påslag på 8 prosent av basiskravet til solvenskapital.
- Tapsabsorberende effekt av utsatt skatt kommer til fradrag og medførte en reduksjon i solvenskapitalkravet på 16 prosent. Noen av foretakene har ikke beregnet og rapportert en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt.

⁵ Alle kapitalkrav i dette kapittelet er netto kapitalkrav etter justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Det vil si at risiko som dekkes av kunden gjennom reduksjon av tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond eller annen fremtidig overskuddstildeling er holdt utenfor.

Figur 3.2. Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2019

Figur 3.3. Bidrag til solvenskapitalkravet for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2019

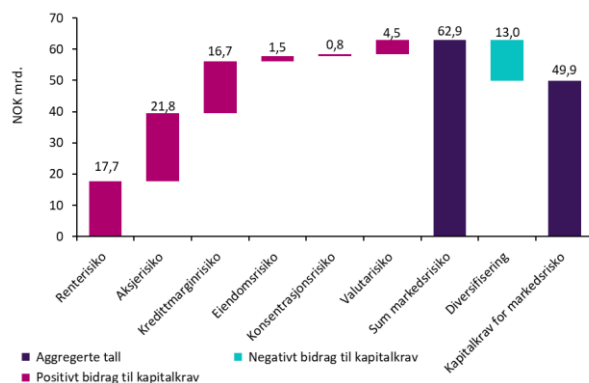
Sammensetning av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser

- Forsikring med overskuddsdeling (forsikring med garanterte ytelser), som består av ytelsespensjon og fripoliser, utgjorde 74 prosent av livsforsikringsforetakenes forsikringsforpliktelser ved utgangen av 2019 (målt etter prinsippene i Solvens II). Andelen fripoliseforpliktelser har økt de siste årene, mens forpliktelsene knyttet til annen privat, kollektiv ytelsespensjon har falt. Dette skyldes i stor grad at det utstedes fripoliser når bedrifter lukker sine ytelsesordninger og går over til innskuddspensjon.
- Andelen innskuddspensjon med investeringsvalg har økt betydelig de senere årene, fra 10 prosent ved utgangen av 2010 til 25 prosent ved utgangen av 2019.
- Helseforsikring utgjør i underkant av én prosent av de samlede forsikringsforpliktelsene.

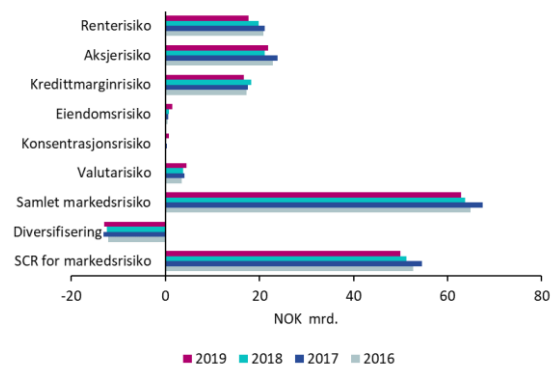
Markedsrisiko

- Solvenskapitalkravet for markedsrisiko var 50 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet ved utgangen av 2019, ned fra 51 mrd. kroner ved utgangen av 2018. Aksjerisiko, renterisiko og kredittmarginrisiko er de dominerende markedsrisikoene for livsforsikringsforetakene samlet, se figur 3.4.
- Den største markedsrisikoen er fortsatt aksjerisiko som utgjør 35 prosent av samlet markedsrisiko før diversifisering, hvilket er ett prosentpoeng lavere enn ved utgangen av 2018. Renterisiko og kredittmarginrisiko (spreadrisiko) utgjorde henholdsvis 28 prosent og 26 prosent, som er henholdsvis tre og to prosentpoeng lavere enn året før.
- Diversifiseringseffektene medførte en reduksjon i kapitalkravet for markedsrisiko på 21 prosent.

Figur 3.4. Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2019

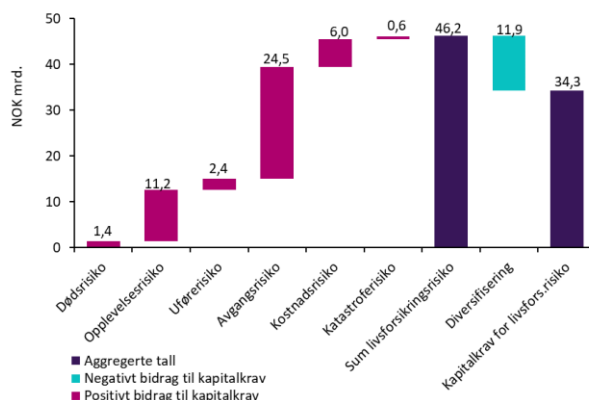
Figur 3.5. Bidrag til solvenskapitalkrav for markedsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2019

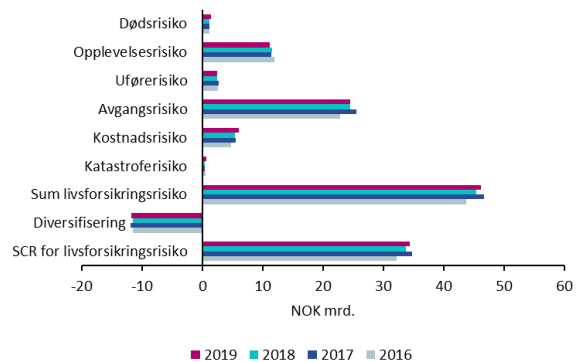
Livsforsikringsrisiko

- Solvenskapitalkravet for livsforsikringsrisiko var 34 mrd. kroner for livsforsikringsforetakene samlet, noe høyere enn året før. Avgangsrisiko, som omfatter risiko for at kundene flytter sine kontrakter, utgjorde den største forsikringsmessige risikoen, med 25 mrd. kroner, som utgjør 53 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering. Avgangsrisiko gjelder produkter der midlene kunden får med seg ved flytting (flytteverdien) er høyere enn de forsikringstekniske avsetningene etter Solvens II, og gjelder blant annet produkter med investeringsvalg og ettårige risikoprodukter.
- Opplevelsesrisiko, som omfatter risiko for at de forsikrede lever lenger enn det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget har tatt høyde for, var 11 mrd. kroner, noe som utgjorde 24 prosent av samlet livsforsikringsrisiko før diversifisering. Kapitalkravet for avgangsrisiko og opplevelsesrisiko var tilnærmet uendret fra året før.

Figur 3.6. Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko samlet per 31. desember 2019

Figur 3.7. Bidrag til solvenskapitalkrav for livsforsikringsrisiko for livsforsikringsforetakene samlet, 2016 – 2019

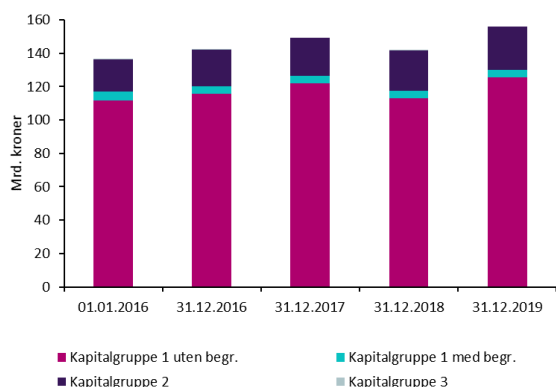

3.3 Solvenskapital

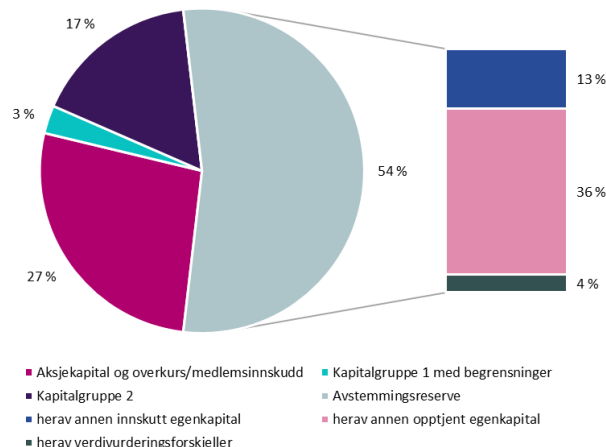
- For livsforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen 156 mrd. kroner ved utgangen av 2019, en økning på 10 prosent fra utgangen av 2018. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger har økt med 11 prosent. Kapital i kapitalgruppe 1 med begrensninger, som

omfatter ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjonslån, har økt med 2 prosent i samme periode. Kapital i kapitalgruppe 2, som omfatter ansvarlige lån, supplerende kapital og risikoutjevningfondet, har økt med 6 prosent. Solvenskapitalen består i hovedsak av kapital i kapitalgruppe 1, se figur 3.8.

Figur 3.8. Sammensetning av solvens-kapitalen for livsforsikringsforetakene samlet

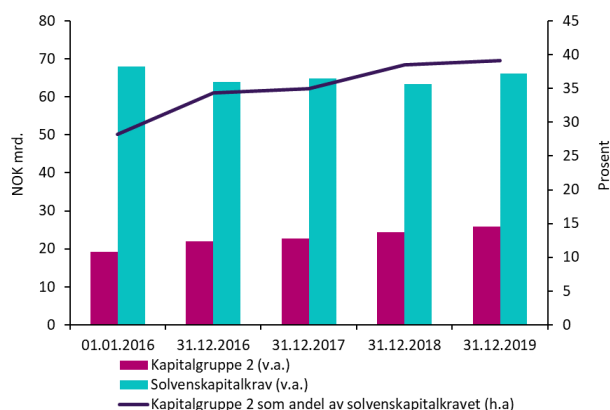

Figur 3.9. Inndeling av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet per 31. desember 2019. I prosent av den samlede solvenskapitalen

- Sammensetningen av solvenskapitalen for livsforsikringsforetakene samlet illustreres også i figur 3.9. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, som omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak (KLP) og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 81 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2019.
- Aksjekapital og overkurs samt medlemsinnskudd utgjorde 27 prosent, mens avstemmingsreserven utgjorde 54 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2019, hvilket er tilnærmet uendret siden utgangen av 2018. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verdivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Disse kapitalpostene utgjorde henholdsvis 13, 36 og 4 prosent ved utgangen av 2019, mot henholdsvis 12, 39 og 1 prosent ved utgangen av 2018. Avstemmingsreserven vil være mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 3 prosent av solvenskapitalen, uendret fra året før. Kapital i kapitalgruppe 2 utgjorde 17 prosent, også uendret fra året før.
- Kapitalgruppe 2 inkluderer ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier, risikoutjevningfondet og supplerende kapital. Ingen livsforsikringsforetak har rapportert solvenskapital i kapitalgruppe 3 (eiendeler ved utsatt skatt) ved utgangen av 2019.
- Norske livsforsikringsforetaks samlede solvenskapital består av kapitalposter av god kvalitet, men samtidig har kapital i kapitalgruppe 2 økt fra 28 prosent av solvenskapitalkravet per 1. januar 2016 til 39 prosent ved utgangen av 2019, se figur 3.10.

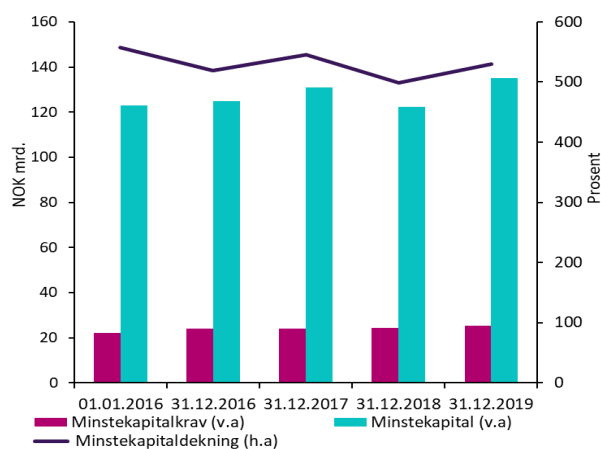
Figur 3.10. Kapitalgruppe 2 som andel av solvenskapitalkravet

3.4 Minstekapitaldekning

- Minstekapitaldekningen til livsforsikringsforetakene økte med 31 prosentpoeng til 530 prosent i løpet av 2019, se figur 3.11. Det skyldes en økning av minstekapitalen. I likhet med solvenskapitaldekningen varierer minstekapitaldekningen betraktelig mellom foretakene.

Figur 3.11. Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

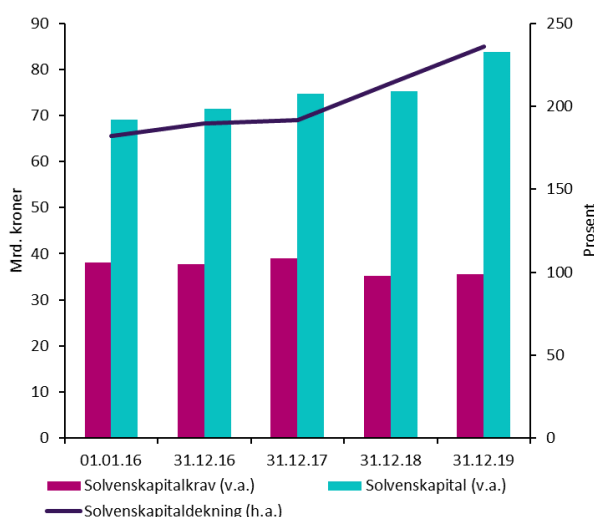
4 Skadeforsikring

Omtalen omfatter 52 foretak. Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt. Gjensidige Forsikring ASA benytter partiell internmodell for beregning av kapitalkravet.

4.1 Solvenskapitaldekning

- Den samlede solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene var 236 prosent, 22 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2018, se figur 4.1. Økningen skyldes blant annet salget av Gjensidige Bank og at flere foretak holdt tilbake utbytter for 2019 som følge av koronakrisen. Gjensidige holdt tilbake et planlagt utbytte på over seks mrd. kroner.⁶

Figur 4.1. Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

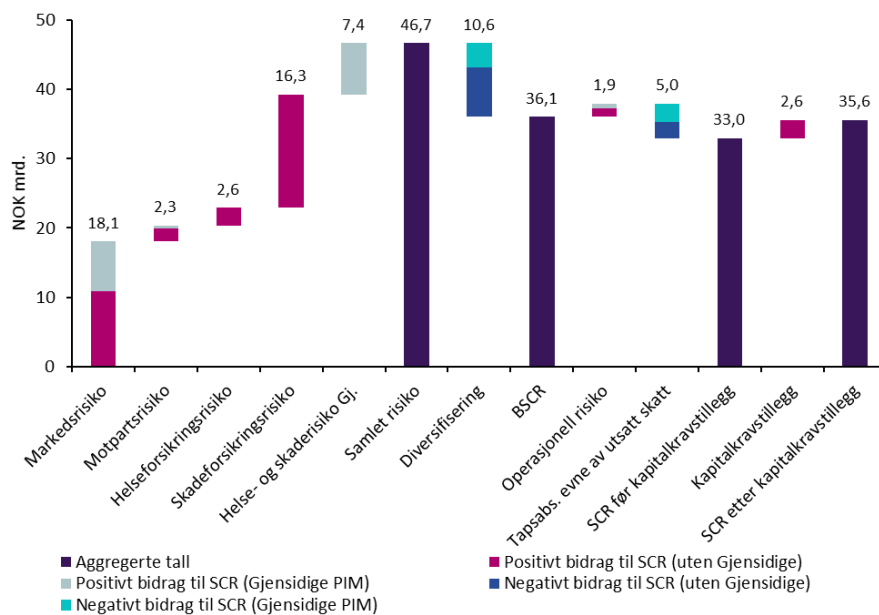

4.2 Solvenskapitalkrav

- Det samlede solvenskapitalkravet var tilnærmet uforandret i forhold til året før, se figur 4.1. Den største risikoen for skadeforsikringsforetakene samlet er forsikringsrisiko (skade- og helseforsikringsrisiko) som utgjorde 56 prosent av basiskravet til solvenskapital (BSCR) før diversifiseringseffekter og kapitalkravstillegg per 31. desember 2019, se figur 4.2. Videre utgjorde markedsrisiko og motpartsrisiko henholdsvis 39 prosent og 5 prosent av BSCR.

⁶ Solvens- og minstekapitaldekningen er høyere enn rapportert i soliditetsrapporten for fjerde kvartal 2019 fordi flere foretak i tiden mellom kvartals- og årsrapporteringen reduserte sine planlagte utbytter. Etter årsrapporteringen har imidlertid Gjensidige besluttet å utbetale både ordinært og ekstraordinært utbytte tilsvarende 6 125 mill. kroner.

Figur 4.2. Bidrag til solvenskapitalkravet for skadeforsikringsforetak per 31. desember 2019

- Diversifisering medførte at BSCR for skadeforsikringsforetakene samlet var 23 prosent lavere enn summen av de partielle kapitalkravene for skadeforsikrings-, helseforsikrings-, motparts- og markedsrisiko. Operasjonell risiko utgjorde 6 prosent av solvenskapitalkravet før kapitalkravstillegg.
- Den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt ga en reduksjon i solvenskapitalkravet tilsvarende 11 prosent av BSCR før diversifisering (og 14 prosent av BSCR etter diversifisering). 29 av 52 skadeforsikringsforetak valgte en konservativ tilnærming og satte den tapsabsorberende evnen av utsatt skatt lik null i beregningen av solvenskapitalkravet. Dersom samtlige 52 foretak hadde valgt å sette den tapsabsorberende evnen lik null i Solvens II-beregningen, ville samlet solvenskapitalkrav før kapitalkravstillegg utgjort 38 mrd. kroner, en økning på 5 mrd. kroner. Alle skadeforsikringsforetakene ville imidlertid fortsatt oppfylt solvenskapitalkravet i dette scenarioet.

Markedsrisiko

- Samlet solvenskapitalkrav for markedsrisiko var 24 mrd. kroner før diversifiseringseffekter per 31. desember 2019. Skadeforsikringsforetakene har i hovedsak investeringer i rente- og aksjemarkedene, hvilket bidrar til at aksjerisiko og kredittmarginrisiko (spreadrisiko) utgjorde de største andelene av markedsrisikoen før diversifisering, med henholdsvis 38 prosent og 20 prosent. For skadeforsikringsforetakene samlet var beregnet solvenskapitalkrav ved en renteøkning høyere enn beregnet solvenskapitalkrav ved et rentefall. Det skyldes at foretakenes renterisiko hovedsakelig er på aktivasiden av balansen. Netto renterisiko utgjorde 13 prosent av solvenskapitalkravet for markedsrisiko før diversifisering.

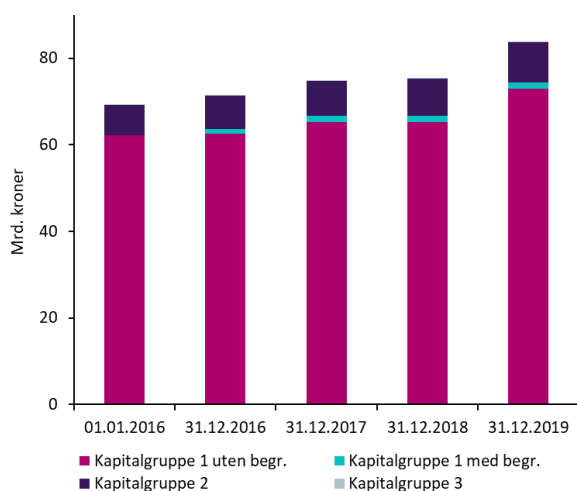
4.3 Solvenskapital

- For skadeforsikringsforetakene samlet var solvenskapitalen til å dekke solvenskapitalkravet 84 mrd. kroner ved utgangen av 2019, 9 mrd. kroner mer enn ved utgangen av 2018, se figur 4.3. Mye av dette skyldes Gjensidiges gevinst ved salg av Gjensidige Bank og at foretakets resultat

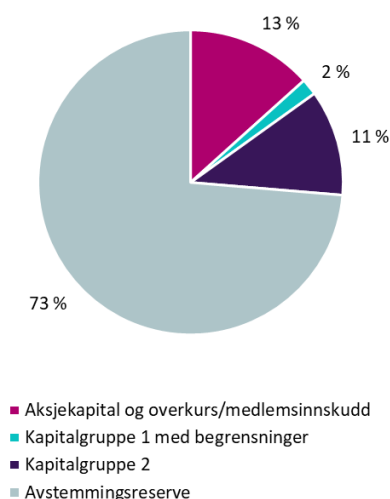
for 2019 ble tilført egenkapitalen.⁷ Flere foretak valgte å ikke betale ut planlagt utbytte som følge av usikkerheten etter utbruddet av covid-19.

- Sammensetningen av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet illustreres i figur 4.4. Det er små endringer fra 2018. Kapital i kapitalgruppe 1 uten begrensninger, hvilket omfatter aksjekapital og overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og avstemmingsreserven, utgjorde totalt 87 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2019. Aksjekapital og overkurs samt medlemsinnskudd utgjorde 13 prosent.
- Avstemmingsreserven utgjorde 73 prosent av solvenskapitalen ved utgangen av 2019. Den består av annen innskutt egenkapital, annen opptjent egenkapital samt verdivurderingsforskjeller mellom regnskapsbalansen og Solvens II-balansen. Avstemmingsreserven vil være mer volatil enn øvrige kapitalposter, ettersom den blant annet reflekterer endringer i Solvens II-verdien av forpliktelsene.
- Kapitalposter som inngår i kapitalgruppe 1 med begrensninger (ansvarlige lån under overgangsbestemmelsen og fondsobligasjoner/hybridkapital) utgjorde kun 2 prosent av solvenskapitalen. Kapital i kapitalgruppe 2 (naturskadepapir og ansvarlige lån), utgjorde 11 prosent. Kun et fåtall av skadeforsikringsforetakene har rapportert solvenskapital i kapitalgruppe 3 (eiendeler ved utsatt skatt) og dette utgjør marginale beløp.

Figur 4.3. Sammensetningen av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet

Figur 4.4. Inndeling av solvenskapitalen for skadeforsikringsforetakene samlet (i prosent av den samlede solvenskapitalen) per 31. desember 2019

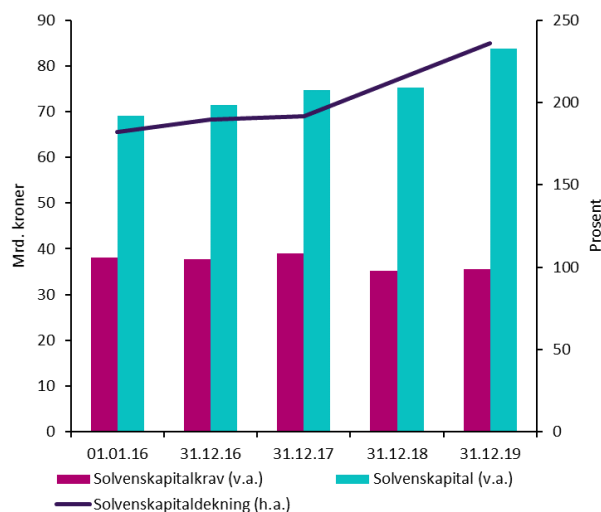

4.4 Minstekapitaldekning

- Den samlede minstekapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene var 603 prosent per 31. desember 2019, hvilket er 53 prosentpoeng høyere enn per 31. desember 2018, se figur 4.5.

⁷ Se fotnote 6.

Figur 4.5. Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

5 Solvens II – regelverk og metodikk

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet beregnes i risikomoduler og undermoduler, hvor resultatene aggregeres opp til et samlet krav ved bruk av korrelasjonsmatriser, som reflekterer antatt samvariasjon mellom de ulike risikoene i stressede situasjoner. Risikoene som hensyntas er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Det foretas en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil kompenseres gjennom lavere utsatt skatteforpliktelse eller høyere utsatt skattefordel. For livsforsikringsforetak foretas det i tillegg en justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil belastes kunden i form av lavere fremtidig bonus (f.eks. tap av tilleggsavsetninger), og dermed ikke direkte påvirker livsforsikringsforetakets kapital.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen består av basiskapital og supplerende kapital. Basiskapitalen består av differansen mellom verdien av eiendelene og verdien av forpliktelser og eventuell ansvarlig lånekapital. Supplerende kapital er kapital som kan kalles inn for å dekke tap. Dette kan blant annet være innkalt, men ikke innbetalt kapital, garantier eller lignende. Supplerende kapital kan bare medregnes i den ansvarlige kapitalen når tilsynsmyndighetene har gitt eksplisitt godkjenning til dette.

Den ansvarlige kapitalen deles inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 er kapital av beste kvalitet og kan dekke ethvert tap til enhver tid. Dette omfatter aksjekapital, overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og en avstemmingsreserve. Avstemmingsreserven beregnes med utgangspunkt i differansen mellom eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen der man gjør fradrag for kapitalelementer som allerede er medregnet som ansvarlig kapital for å unngå dobbelttelling. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital og annen opptjent egenkapital i regnskapet med tillegg av forskjeller i verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen. Utover disse kapitalpostene er det enkelte kapitalposter som kan medregnes som kapitalgruppe 1, men med begrensninger. Dette gjelder ansvarlige lån som er omfattet av overgangsregelen og fondsobligasjonslån. Kapitalgruppe 2 er kapital av svakere kvalitet og inkluderer bl.a. ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier (herunder løpetid på minimum 10 år), risikoutjevningfondet til livsforsikringsforetakene, naturskadekapital for skadeforsikringsforetak samt supplerende kapital. Dette er kapital som ikke nødvendigvis dekker ethvert tap (risikoutjevningfondet og naturskadekapital), den kan være tidsbegrenset (ansvarlige lån) og supplerende kapital må kalles inn for å dekke tap. Kapital i kapitalgruppe 3 er av svakest kvalitet og inkluderer blant annet utsatt skattefordel.

Det er krav til sammensetningen av solvenskapitalen og minstekapitalen. Minst 50 prosent av solvenskapitalkravet skal dekkes av kapital i kapitalgruppe 1. Det er også et krav om at kapitalposter i kapitalgruppe 3 maksimalt kan utgjøre 15 prosent av solvenskapitalkravet. Minstekapitalkravet kan kun dekkes av kapital i kapitalgruppe 1 og 2, hvorav kapitalgruppe 1 må utgjøre minst 80 prosent. I tillegg kan fondsobligasjonskapital og ansvarlige lån som omfattes av overgangsbestemmelsen utgjøre inntil 20 prosent av kapitalen i kapitalgruppe 1. Dette gjelder ved beregningen av både solvenskapital- og minstekapitaldekningen.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, der den fulle differansen ble tatt til fradrag i 2016. Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger kan ha særlig stor betydning for foretak med en høy andel fripoliser, da disse vil få vesentlig høyere verdi på forsikringsforpliktelsene

Soliditeten i forsikringsforetakene

under Solvens II enn under Solvens I. Med et fallende rentenivå vil denne differansen øke, mens den reduseres ved et økende rentenivå.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]